

การศึกษาการใช้ภาษาพูดในชั้นเรียนของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

นางกาญจนพร รสโหมด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2539

ISBN 974-633-673-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16722000

**A STUDY OF SPOKEN LANGUAGE USED IN CLASSROOM
BY TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION**

MRS. KANJANAPORN ROTMOT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-673-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการใช้ภาษาพูดในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

โดย

นางกาญจนาพร รสโหมด

ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์

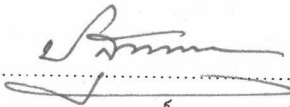
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

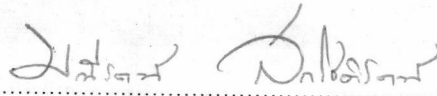
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสูรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

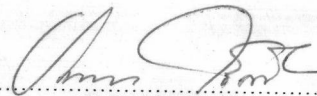
.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ปิตินันท์ สุทธาร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ปานตา ไข่เทียมวงศ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กาญจนาพร รสโหมต : การศึกษาการใช้ภาษาพูดในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (A STUDY OF SPOKEN LANGUAGE USED IN
CLASSROOM BY TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.มณีรัตน์
สุกโชติรัตน์, 155 หน้า. ISBN 974-633-673-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้ภาษาพูดในชั้นเรียนของครูในด้านความถูกต้อง
ชัดเจนของการออกเสียง ด้านการใช้คำ ด้านคำพูดทางวิชาการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
ตัวอย่างประชากรเป็นครูผู้สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
จำนวน 63 คน ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตและการใช้เครื่องบันทึกเสียง แล้วนำ
ข้อมูลที่ได้มาหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านความถูกต้องชัดเจนของการออกเสียง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ การออกเสียง
"ร" ไม่ถูกต้อง ร้อยละ 38.18 และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นน้อยที่สุด คือ การออกเสียงผิดในลักษณะอื่น ๆ
ร้อยละ 8.08
2. ด้านการใช้คำ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ การใช้คำสุภาพร้อยละ 47.44 พฤติกรรม
ที่เกิดขึ้นน้อยที่สุดคือ การใช้คำไม่เหมาะสม ร้อยละ 10.97
3. ด้านคำพูดทางวิชาการ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุดคือ การพูดเกี่ยวกับความรู้ ความจำ
ร้อยละ 44.94 พฤติกรรมที่เกิดขึ้นน้อยที่สุดคือ การพูดเกี่ยวกับการประเมินค่าร้อยละ 3.06
4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พฤติกรรมที่เกิดขึ้นมากที่สุดคือ การพูดชมเชย ร้อยละ
24.84 พฤติกรรมที่เกิดขึ้นน้อยที่สุดคือ การพูดยอมรับความรู้สึกของนักเรียนร้อยละ 4.49

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C540346 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION
KEY WORD: SPOKEN LANGUAGE/ELEMENTARY/TEACHER

KANJANAPORN ROTMOT : A STUDY OF SPOKEN LANGUAGE USED IN CLASSROOM BY
TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. MANEERAT
SUKCHOTRAT, Ph.D. 155 pp. ISBN 974-633-673-8

This research was purposely conducted to study the teachers' spoken language in the classroom in terms of distinct and correct pronunciation, general and academic usage of words as well as mutual relationship. The samples included 63 teachers teaching various subjects in the elementary schools under the Jurisdiction of the Bangkok Metropolis. The data were delicately collected by the researcher and her assistant through observation along with the use of a tape recorder. The percentage was utilized as a mean for data analysis.

The following results indicated that :

1. Distinct and correct pronunciation appeared 38.18 percentage of in correct pronunciation of "r" (ร) the most and 8.08 percentage of other features the less.
2. General usage of words appeared 47.44 percentage of polite speech the most and 10.97 percentage of inappropriate speech the less.
3. Academic usage of words appeared 44.94 percentage of cognitive speech the most and 3.06 percentage of evaluative speech the less.
4. Mutual relationship appeared 24.84 percentage of praising speech the most and 4.49 percentage of sense of feeling speech the less.

ภาควิชา..... ประถมศึกษา

สาขาวิชา..... ประถมศึกษา

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อผู้ผลิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์เป็นผู้ที่มีความสามารถ และแบบอย่างของอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยรู้สึกชื่นชมและซาบซึ้งในพระคุณของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ปิตินันท์ สุทธาร พรชานกรรมการ การสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ปานตา ไข้อย่างวงศ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการตรวจความ เหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนใน การทำวิจัยส่วนหนึ่ง

และท้ายนี้ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อและคุณแม่และผู้ซึ่งอยู่เบื้องหลัง ความสำเร็จของผู้วิจัยทุกท่านที่ได้ให้ความรัก ความห่วงใย โดยเฉพาะคุณชูชัย รสโหมด คุณชนบทินทร์ รสโหมด และคุณธนชัย รสโหมด ผู้ให้ความเข้าใจ ความรัก และเอาใจใส่ ผู้วิจัยตลอดมา

กาญจนาพร รสโหมด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	9
วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	13
2 บรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
คุณลักษณะของครู.....	14
การใช้ภาษาพูดของครู.....	25
ความสำคัญของการใช้ภาษาพูดของครู.....	31
ปัญหาการใช้ภาษาพูด.....	35
ปฏิสัมพันธ์ทางวาจาในชั้นเรียน.....	39
การสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน.....	49
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
การศึกษาค้นคว้า.....	62
ประชากร และการเลือกตัวอย่างประชากร.....	62
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	69
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	82
สรุปผลการวิจัย.....	85
อภิปรายผล.....	86
ขอเสนอแนะ.....	97
รายการอ้างอิง.....	98
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบแบบสังเกต.....	110
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	112
ภาคผนวก ค รายชื่อโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร.....	115
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	117
ภาคผนวก จ ตัวอย่างของการใช้ภาษาพูดในชั้นเรียนของครู	124
ภาคผนวก ฉ การหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	134
ประวัติผู้เขียน.....	155

สารบัญญัตราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนเขตและจำนวนโรงเรียนที่สุ่มได้.....	63
2 จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตามเพศ.....	72
3 จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตามช่วงอายุ.....	73
4 จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา.....	74
5 จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตามประสบการณ์ทางการสอน.....	75
6 ความถี่และร้อยละของการใช้ภาษาพูดในชั้นเรียนของครู.....	76
7 ความถี่และร้อยละของการใช้ภาษาพูดในชั้นเรียนของครู ในด้านความถูกต้องชัดเจนของการออกเสียง.....	78
8 ความถี่และร้อยละของการใช้ภาษาพูดในชั้นเรียนของครูในด้านการใช้คำ.....	79
9 ความถี่และร้อยละของการใช้ภาษาพูดในชั้นเรียนของครูในด้านวิชาการ.....	80
10 ความถี่และร้อยละของการใช้ภาษาพูดในชั้นเรียนของครูในด้านความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล.....	81
11 แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าร้อยละของความแตกต่างในการบันทึก พฤติกรรมการใช้ภาษาพูดในโรงเรียนวัดวิจิตรการนิมิตร (ทดลองเครื่องมือครั้งที่ 1).....	137
12 แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าร้อยละของความแตกต่างในการบันทึก พฤติกรรมการใช้ภาษาพูดในโรงเรียนวัดวิจิตรการนิมิตร (ทดลองเครื่องมือครั้งที่ 2).....	139
13 แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าร้อยละของความแตกต่างในการบันทึก พฤติกรรมการใช้ภาษาพูดในโรงเรียนวัดวิจิตรการนิมิตร (ทดลองเครื่องมือครั้งที่ 3).....	141
14 แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าร้อยละของความแตกต่างในการบันทึก พฤติกรรมการใช้ภาษาพูดในโรงเรียนวัดพระเชตุพน.....	143

(สารบัญตาราง ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าร้อยละของความแตกต่างในการบันทึก พฤติกรรมการใช้ภาษาพูดในโรงเรียนวัดมหารณพ์.....	145
16 แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าร้อยละของความแตกต่างในการบันทึก พฤติกรรมการใช้ภาษาพูดในโรงเรียนวัดประจักษ์ศิลปาคม.....	147
17 แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าร้อยละของความแตกต่างในการบันทึก พฤติกรรมการใช้ภาษาพูดในโรงเรียนวัดหัวลำโพง.....	149
18 แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าร้อยละของความแตกต่างในการบันทึก พฤติกรรมการใช้ภาษาพูดในโรงเรียนวัดนาคนิมิตร.....	151
19 แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าร้อยละของความแตกต่างในการบันทึก พฤติกรรมการใช้ภาษาพูดในโรงเรียนวัดสุวรรณ.....	153